

การดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจะหาข้อสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการเผยแพร่ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในหน่วยงานรัฐบาล เอกชน และหน่วยงานอิสระ และความต้องการโสตทัศนูปกรณ์ของประชาชน ในการเผยแพร่ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล จากเอกสาร ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ และจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๒. สร้างแบบสอบถามขึ้น ๒ ชนิด เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล คือ
 - ๒.๑ แบบสอบถามที่ใช้กับหัวหน้างานเผยแพร่ หรือ หัวหน้างานโสตทัศนศึกษา และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาการใช้และปัญหาการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการดำเนินงาน
 - ๒.๒ แบบสอบถามที่ใช้กับประชาชน เพื่อสำรวจความต้องการและความคิดเห็นที่มีต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในการเผยแพร่ความรู้ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๓. นำแบบสอบถามทั้ง ๒ ชนิด ไปทดลองใช้กับตัวอย่างประชากรที่จะศึกษาบางกลุ่ม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
๔. นำแบบสอบถามทั้ง ๒ ชนิด ไปใช้กับตัวอย่างประชากรที่จะศึกษาในแต่ละประเภท
๕. เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาศึกษา และวิเคราะห์โดยอาศัยวิธีการทางสถิติ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอเป็นตาราง
๖. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ลักษณะของตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ มี ๒ ประเภท คือ

๑. หัวหน้างานเผยแพร่ หรือหัวหน้างานโสตทัศนศึกษา และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำลังปฏิบัติงานในปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๒๓ จากหน่วยงานรัฐบาล ๔ แห่ง หน่วยงานเอกชนและหน่วยงานอิสระ ๗ แห่ง เป็นหัวหน้างานเผยแพร่ หรือหัวหน้างานโสตทัศนศึกษา แห่งละ ๑ คน และ เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาแห่งละ ๑ คน รวมเป็นตัวอย่างประชากรประเภทนี้ ประมาณ ๓๐ คน

หมายเหตุ หน่วยงานรัฐบาล ๔ แห่ง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กองอนามัยสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ กองอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมป่าไม้ กองสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม และ ฝ่ายเผยแพร่และเศรษฐกิจ กรมทรัพยากรธรณี

หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานอิสระ ๗ แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพจำกัด บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทยจำกัด บริษัท เอสโซ่สแตนดาร์ดประเทศไทยจำกัด บริษัทสยามกลการจำกัด บริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัด นิยมไพโรสมาคม และสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรม และสิ่งแวดล้อม

๒. ประชาชนที่เป็นผู้รับความรู้ในการเผยแพร่ความรู้ ในโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นประชาชนในกรุงเทพมหานคร จาก ๑๐ เขต เขตละ ๑๕ ครอบครัว และครอบครัวละ ๒ คน รวมเป็นตัวอย่างประชากรประเภทนี้ประมาณ ๓๐๐ คน

หมายเหตุ ๑๐ เขต ในกรุงเทพมหานครนี้ ได้แก่ เขตห้วยขวาง เขตดุสิต เขตปทุมวัน เขตพระโขนง เขตบางรัก เขตพญาไท เขตบางเขน เขตบางกะปิ เขตยานนาวา และ เขตสัมพันธวงศ์

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี ๒ ชนิด คือ แบบสอบถามแบบปิด (Closed-ended Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบเฉพาะข้อความที่กำหนดให้ และ

แบบสอบถามแบบเปิด (Open-ended Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

ส่วนประกอบของแบบสอบถามที่ใช้กับหัวหน้างาน เผยแพร่ หรือหัวหน้างาน โสภโศภศึกษา และเจ้าหน้าที่ โสภโศภศึกษา เป็นการสอบถามเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ข้อเสนอแนะทั่วไปของประชากรในด้าน สถานภาพการทำงาน ความรู้และประสบการณ์ทางด้าน โสภโศภศึกษา

๒. ข้อเสนอแนะทั่วไปของหน่วยงาน ในการดำเนินการ เผยแพร่ข่าวสารความรู้ งบประมาณ การแบ่งกลุ่มประชาชน การให้ข้อมิและ การข้อมิ โสภโศภศึกษาจากหน่วยงานอื่น

๓. สำรวจการใช้ โสภโศภศึกษาของหน่วยงาน

๔. ปัญหาในการใช้ โสภโศภศึกษาของหน่วยงาน

สำหรับส่วนประกอบของแบบสอบถามที่ใช้กับประชาชน เป็นการสอบถามเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ข้อเสนอแนะทั่วไปของประชากร ในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา

๒. การรับข่าวสารความรู้ทั่วไปของประชาชนจาก โสภโศภศึกษาชนิดต่าง ๆ

๓. รูปแบบที่ประชาชนต้องการจาก โสภโศภศึกษาแต่ละชนิด ในการรับข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น ๒ ชุด สำหรับใช้ในการสอบถาม หัวหน้างาน เผยแพร่ หรือหัวหน้างาน โสภโศภศึกษา และเจ้าหน้าที่ โสภโศภศึกษา ๑ ชุด และใช้ในการสอบถามประชาชนอีก ๑ ชุด แล้วนำแบบสอบถามทั้ง ๒ ชุด นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม แล้วจึงนำไปทดลองกับตัวอย่างประชากรที่จะศึกษาบางกลุ่ม ต่อจากนั้นได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้ในการวิจัย โดยจัดส่งไปยังตัวอย่างประชากรที่จะศึกษาทั้งหมด

การจัดส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งให้ พร้อมทั้งสัมภาษณ์หัวหน้างาน เผยแพร่ หรือ หัวหน้างาน โสภโศภศึกษา และ เจ้าหน้าที่ โสภโศภศึกษาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง ส่วนแบบสอบถามสำหรับประชาชน ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่งโดยบุคคลไปถึงตัวผู้รับ การเก็บแบบสอบถามคืนได้ติดตามด้วยตนเอง โดยให้เวลาผู้ตอบแบบสอบถามประมาณ ๑ สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

๑. หากคำร้อยละ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อสังเกตทั่วไปของตัวอย่างประชากร ข้อสังเกตเกี่ยวกับหน่วยงาน ปัญหาในการใช้โซเชียลมีเดีย รูปแบบที่ต้องการในการรับข่าวสารความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๒. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจการใช้โซเชียลมีเดียในการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการรับข่าวสารความรู้ทั่วไป จากโซเชียลมีเดียแต่ละชนิดของประชาชน ใช้วิธีให้น้ำหนักคะแนน (Weighting) เป็น ๔ ระดับ และ ๖ ระดับตามลำดับ ดังนี้คือ

ใช้มาก (มีการใช้ประมาณ ๗๑ - ๑๐๐ %) = ๓ คะแนน

ใช้ปานกลาง (มีการใช้ประมาณ ๓๑ - ๗๐ %) = ๒ คะแนน

ใช้น้อย (มีการใช้ประมาณ ๑ - ๓๐ %) = ๑ คะแนน

ไม่เคยใช้เลย (มีการใช้ ๐ %) = ๐ คะแนน

ทุกวัน หรือ เกือบทุกวัน = ๔ คะแนน

ประมาณสัปดาห์ละครั้ง = ๔ คะแนน

ประมาณเดือนละครั้ง = ๓ คะแนน

ไม่แน่นอน = ๒ คะแนน

ประมาณปีละครั้ง = ๑ คะแนน

ไม่เคยรับเลย = ๐ คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย จากสูตร¹

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ ๕ .

เมื่อ \bar{x} = ค่าเฉลี่ย

x = น้ำหนักความคิดเห็นเป็น ๓, ๒, ๑ และ ๐ หรือ ๕, ๔, ๓, ๒, ๑
และ ๐

f = ความถี่

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับของการใช้ และการรับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๐.๐๐ - ๐.๕๕ = ไม่เคยใช้เลย (มีการใช้ ๐ %)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๐.๕๐ - ๑.๕๕ = ใช้น้อย (มีการใช้ประมาณ ๑ - ๓๐ %)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๐ - ๒.๕๕ = ใช้ปานกลาง (มีการใช้ประมาณ ๓๑-๗๐ %)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๐ - ๓.๐๐ = ใช้มาก (มีการใช้ประมาณ ๗๑ - ๑๐๐ %)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๐.๐๐ - ๐.๕๕ = ไม่เคยรับเลย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๐.๕๐ - ๑.๕๕ = ประมาณปีละครั้ง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๐ - ๒.๕๕ = ไม่แน่นอน

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๐ - ๓.๕๕ = ประมาณเดือนละครั้ง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๐ - ๔.๕๕ = ประมาณสัปดาห์ละครั้ง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๐ - ๕.๐๐ = ทุกวัน หรือ เกือบทุกวัน

และหาค่าเฉลี่ยของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากสูตร¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๑.

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปตาราง (Table) และแปลความหมาย ในแต่ละ
ตารางเป็นตอน ๆ ไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย